

1. Tilleg A. (1).

Ordentlig Samling 1945. 2

95. UM-notits af 10. februar 1968. »Foreløbig vurdering af bestemmelserne om fremmøde krigsskibets adgang til dansk territorialfarvand i relation til Danmarks atompolitiik«. UM. 105.1.48.a. med genparti på UM 93.USA.B.C . 436

96. UM-notat af 25. januar 1968. »Flyveulykken ved Thule«. UM 93.USA.B.C . 445
97. Chiffertelegram fra ambassador Torben Renne til statsminister J.O. Krag af 27. januar 1968 kl. 23.54 med fortællelse kt. 01.13 den 28. januar. UM 93.USA.B.C . 451

98. Instruktion til ambassadør Torben Renne af 28. januar 1968 kl. 18.13. UM. 93.USA.B.C . 457
99. UM-notits af 1. februar 1968. »Thule-sagen« med gengivelse af H.C. Hansen-papirets tekst. UM 93.USA.B.C . 459

100. Instruktion til ambassador Torben Renne af 14. februar 1968. UM 93.USA.B.C . 463

101. Dansk-Amerikansk notevækling om indgåelse af tillægsaftale til 1951. overenskomsten af 31. maj 1968. UM 93.USA.B . 467

102. Indberetning fra forbundssoldaterne i Thule af 18. december 1968 om amerikansk aktivitet på Thule Air Base. Kopi på UM 105.F.2b/1 . 472

Rigsdagen meddeler sit Samtykke til den i Washington den 9. April 1941 undertegnede Overenskomst mellem
Danmark og Amerikas Forenede Stater om Grønlands Forsvar.

(af Udenrigsminister Christian Møller)

Anmodt i Folketingset og i Landstinget den 16. Maj 1945.

¹. Frostig til Rigsdagsbestyrelsen i Anledning af den i Washington den 9. april 1941 undertegnede Overenskomst mellem Danmark og Amerikas Forenede Stater om Grønlands Forsvar, 16. maj 1945.

Mr. Uanet at Danmarks Suverenitet over Grønland er fuldtud anerkendt, forhinder da nuværende forhold for Tiden Regeringen i Danmark i at udøve sin Myndighed;

Pour. Although the sovereignty of Denmark over Greenland is fully recognised, the present circumstances for the time being prevent the Government in Denmark from exercising its powers in respect of Greenland.

Hvorfor:

OVERENSKOMST OM GRØNLANDS FORVAR

AGREEMENT RELATING TO THE DEFENSE OF GREENLAND

Wheress:

Et. Etter at fremmede militære Styrker var trængt ind i og havde besat Danmark den 9. April 1940, vedtog de samlede Grønlændiske Landsting paa deres Møde ved Godhavn den 3. Mai 1940 paa det grønlanske Folks Væge en Resolution, hvilket følgende deraf Trodsabjekts til Kong Christian X af Danmark, og udtalte det Haab, at de Amerikanske Forenede Stats Regering, saaledes Grønland et al. ikkeet fra Nederlandet, vedvarende vil erindre den uddelte Stilling, hvori det danske Flag i Grønland, den grønlandske og den danske Befolkning i Grønland og den herskende Retssorden befandt sig;

To. Alle amerikanske Republikkens Representanter har erklaaret sig enige i, at de, europeiske Moger tilhørende, i den vestlige Hemisfære beliggende Området Status er af Spørgsmål af alvorlig Bedynding for de amerikanske Nationer, og at Udviklingen af de militære Forandringer i Europa og deraf følgende Forandringer vil kunne medføre den alvorlige Fare, at de europeiske territoriale Besiddelser i Amerika forvandles til strategiske Udgangspunkter for Angreb mod det amerikanske Kontinent; og

Tre. Grønlands Forvar imod Angreb fra Det-amerikanske Magtens Side et al. gælder Vigtsig bed for Bevarelsen af det amerikanske Kontinent Fred og Sikkerhed og er et Anliggende af vital Bedynding nærel for Amerikas Forenede Stater som for Kongeriget Danmark;

De undertecknede, nemlig Cordell Hull, de Amerikanske Forenede Stats Statsekreter, handlende paa de Amerikanske Forenede Stats Regerings Væge, og Henrik Kauffmann, Hans Majestæt Kongen af Danmarks overordentlige Gesandt og befugtede Minister i Washington, handlende paa Hans Majestæt Kongen af Danmarks Væge i denne Egenaaben af Suverenitet over Grønland, og med Indstørstsæss af denne Myndighed i Grønland, er blevet enige om følgende:

Artikel I.

De Amerikanske Forenede Stats Repræsentanter har erklaaret paa, at den amerikanske respektør Kongeriget Danmarks Suverenitet over Grønland, i Ekkelde's st. at, der som Folge af den nuværende europæiske Krig er Far for, at Grønland kan forvandles til et Udgangspunkt for Angreb imod det amerikanske Kontinent Nationaler, og under Hævytagen til de Forpligtelser, som paa Regering ifølge "The Act of Habans", undertegnet 30. Juli 1940, fastsatte den Amerikanske Forenede Stats Regering sig Ansvar for at yde Grønland Bistand til Oprørtsholdelse af dets nuværende Status.

Artikel II.

Der er opnået Enighed om, at Amerikansk Forenede Stats Regering skal have Ret til at anlægge, oprettholde og oprette sædvanlig Landstigningsplads, Anlæg for Hydroplaner, Radiostationer og meteorologiske installationer, som maaette være undvendige for Opnæsels af de i Artikel I angivne mark; og

Three. Defense of Greenland against attack by a non-American power is essential to the preservation of the peace and security of the American Continent and is a subject of vital concern to the United States of America and also to the Kingdom of Denmark.

Article I.

The Government of the United States of America reiterates its recognition of and respect for the sovereignty of the Kingdom of Denmark over Greenland. Recognizing that as a result of the present European war there is danger that Greenland may be converted into a point of aggression against nations of the American Continent, the Government of the United States of America, having in mind its obligations under the Act of Habans signed on July 30, 1940, accepts the responsibility of assisting Greenland in the maintenance of its present status.

Article II.

It is agreed that the Government of the United States of America shall have the right to construct, maintain and operate such landing fields, seaplane facilities and radio and meteorological installations as may be necessary for the accomplishment of the purposes set forth in Article I.

Artikel III.

De i Artikel II indremmede Rettsigheder skal også omfatte Ret til at forbedre og udbyde Havn og Ankerpladser og Anch der til; til at installere Navigation-Hjælpe midler for Sejlads og Luftfart og til at bygge Vær, Kommunikationsanlæg, Befæstninger, Værksteder og Depoter, Boliger for Personal, og i al Alminnelighed Ret til at trafte en hvilketenkende Foranstaltning, som er nødvendig til Sikring af en effektiv Drift, Oprettetholdelse og Beskyttelse af samme Forvareranlæg, som måtte blive etableret.

Artikel IV.

De Landingspladser, Anlæg for Hydroplaner, Havne- og andre Forvareranlæg, som de Amerikanske Forende Stateres Regering måtte anlægge og oprette i Henbold til Artiklene II og III, vil, for Normal, påtænkt i Forbindelse med det fælles Formål af den vægtige Hjemmefront, blive stillet til Disposition for alle amerikaniske Nationers Flyvemaskiner og Skibe.

Artikel V.

Der er opnået Enighed om, at de Amerikanske Forende Staters Regering, for det Tidkun nærværende Overenskomst medtænke vare i Kraft, skal have Ret til at male sundene Land- og Sø-Område, som måtte være udeliggende for Anlæg, Drift og Beværtelse af de i Artiklene II og III opregtede Forvareranlæg. Ved Valget af de ovennævnte Forvareranlæggers Bolig, gælder skal der tages visst mulige Hensyn, foreelig med militær Nødvendighed, til Grønlands indledte Befolkning, Valgfærd, Bundhed og økonomiske Erhvervinteresser. Man er imidlertid blevet enige om, at efter som det tilstårteblev enige om, at efterhånden Tilvejebringelse af sydvestlige Grønland, den utiltagne land, den utiltagning af any area deemed by the Government of the United States of America to be needed for this purpose shall not be delayed pending the reaching of an agreement upon the precise terms of a formal lease. A description of such areas, by

Article III.

The grants of the rights specified in Article II shall also include the right to improve and deepen harbors and anchorages and the approaches thereto, to install aids to navigation by air and by water, and to construct roads, communication services, fortifications, repair and storage facilities and housing for personnel, and generally to insure the efficient operation, maintenance and protection of such defense facilities as may be established.

Article IV.

The landing fields, seaplane, harbor and other defense facilities that may be constructed and operated by the Government of the United States of America under Articles II and III will be made available to the airplanes and vessels of all the American Nations for purposes connected with the common defense of the Western Hemisphere.

Article V.

It is agreed that the Government of the United States of America shall have the right to lease for such period of time as this Agreement may be in force such areas of land and water as may be necessary for the construction, operation and protection of the defense facilities specified in Articles II and III. In locating the aforesaid defense areas, the fullest consideration consistent with military necessity shall be given to the welfare, health and economic needs of the native population of Greenland. It is agreed, however, that since the paramount objective sought is the early attainment of an adequate defense establishment in Greenland, the utilization of any area deemed

enige om Lejomælets nøjgrige Betingelser. Et Befrielse af de paagodende Områder nejstige Afgrænsning og en Et-klaring om det Formål, for hvilket de er nødvendige, skal, som snart som muligt, i hvert enkelt Tilfælde meddeles de danske Myndigheder i Grønland, og Forhandlinger om et formelt Lejemål skal finde Sted inden rimelig Tid derafter.

Artikel VI.

Kongeriget Danmark bevarer Sovrænitet over de i de foregående Artikler nævnte Forvareranlæder, Saalsænge denne Øretaknoscie forbliver i Kraft, skal de Amerikanske Forende Staters Regering have udelukkende Jurisdicition over et hvilketenkende område, bestående i Grønland og over de Amerikanske Forende Staters militære og civile Personel og deres Familier, saavæsent over alle andre Personer indenfor saadanne Omræder, undtagen danske Statsborgere og indiede Grønlændere, idet det dog er underforstået, at de Amerikanske Forende Staters Regering kan overlævere en hvilketenkelse Person, som har

tilhørende, til de danske Myndigheder i Grønland og til Paaudmmede og Aftrofælle, nævntet de Amerikanske Forende Staters Regering betjænlig til ikke at udøve Jurisdicition i det paagodende Tilfælde. De danske Myndigheder i Grønland vil trafte passende Forholdsregler til at sikre Restafsigring, og Aftrofælle i Tilfælde af Domstolsdøse, af alle danske Statsborgere, indiede Grønlændere og andre Personer, som måtte blive overleveret til dem af de Amerikanske Forende Staters Myndigheder for dømme, begæst indenfor de nævnte Forvareranlæder.

Artikel VII.

Der er opnået Enighed om, at de Amerikanske Forende Staters Regering til udelukkende Airværelses for de Amerikanske Forende Staters militære og civile Personer og deres Familier, som opholder sig i Grønland i Forbindelse med de grønlanske

metes and bounds, and a statement of the purpose for which they are needed shall in each case be communicated to the Danish authorities in Greenland as soon as practicable, and the negotiation of a formal lease-right to establish and maintain postal facilities and commissary stores to be used solely by military and civilian personnel of the United States, and their families, where-

purpose for which they are needed shall in each case be communicated to the Danish authorities in Greenland as soon as practicable, and the negotiation of a formal lease-right to establish and maintain postal facilities and commissary stores to be used solely by military and civilian personnel of the United States, and their families, where-

Article VI.

The Kingdom of Denmark retains sovereignty over the defense areas mentioned in the preceding articles. So long as this Agreement shall remain in force, the Government of the United States of America shall have exclusive jurisdiction over any defense areas in Greenland and over military and civilian personnel of the United States, and their families, as well as over all other persons within such areas except Danish citizens and native Greenlanders, it being understood, however, that the Government of the United States may turn over to the Danish authorities in Greenland for trial and punishment any person committing an offence within a defense area, if the Government of the United States shall decide not to exercise jurisdiction in such case. The Danish authorities in Greenland will take adequate measures to insure the prosecution and punishment in case of conviction of all Danish citizens, native Greenlanders, and other persons who may be turned over to them by the authorities of the United States, for offences committed within the said defense areas.

Article VII.

It is agreed that the Government of the United States of America shall have the right to establish and maintain postal facilities and commissary stores to be used solely by military and civilian personnel of the United States, and their families,

Forsvarssælget skal have Ret til at oprette og opretholde Postbærgelse og Intendantur-Udsalgstedet. Saafrem de danske Myndigheder i Grønland måtte anno dicon, at der kresfes Konstantaltninger til, at også andre end de forenede Personer kan købe nødvendige Forsyninger; de Intendantur-Udsalgstedet, som måtte blive oprettede.

Artikel VIII.

Alt Materiel, Forråd og Udstyr til Anlag, Bevæbning og Drift af Forsvarssælget og til Amerikas Forende Staters militære og civile Personnel og deres Familiens personlige Behov skal tillades inden i Grønland fra før Tid. Akcise eller ande Afgifter og usvne Personel og deres Familier skal ligelædes være fritaget for enhver Form for Bestatning, Pasalinger og andre Udiskrivinger foretaget af de danske Myndigheder i Grønland.

Artikel IX.

De Amerikanske Forende Staters Regering vil respektere alle legitime Interesser i Grønland, uavhængig alle Love, Regulativer og bestraffer med Hensyn til den indiske Befolkning og til Administrationen i Grønland. Under Udsætningen af Bestrigtede, biderende fra nærværende Overenskomst, vil Amerikas Forende Staters Regering vedligeholde en højere bestyrke, spm de danske Myndigheder i Grønland måtte gøre med Henryn til Grønlands Befolkes Valg.

Artikel X.

Nærværende Overenskomst skal forblive i Kraft, indtil der er Rigtiget om, at de nærværende Farer for det amerikanske Kontinent Fred og Sikkerhed er opbært. Til den Tid vil Overenskomstens Endring eller Opheve Gennemgang for Konferencen mellem de Amerikanske Forende Staters Regering og Danmarks Regering. En hvilke Part skal have Ret til, efter at passende Konsference har fundet Sted, at tilkendegive den anden Part sin Hensigt om at bringe Overenskomsten til Ophør, og det er herved

tained in Greenland in connection with the Greenland defense establishment. If requested by the Danish authorities in Greenland, arrangements will be made to enable persons other than those mentioned to purchase necessary supplies at such commissary stores as may be established.

Article VIII.

All materials, supplies and equipment for the construction, use and operation of the defense establishment and for the personal needs of military and civilian personnel of the United States, and their families, shall be permitted entry into Greenland free of customs duties, excise taxes, or other charges, and the said personnel, and their families, shall also be exempt from all forms of taxation, assessments or other levies by the Danish authorities in Greenland.

Article IX.

The Government of the United States of America will respect all legitimate interests in Greenland as well as all the laws, regulations and customs pertaining to the native population and the internal administration of Greenland. In exercising the rights derived from this Agreement the Government of the United States will give sympathetic consideration to all representations made by the Danish authorities in Greenland with respect to the welfare of the inhabitants of Greenland.

Article X.

This Agreement shall remain in force until it is agreed that the present dangers to the peace and security of the American Continent have passed. At that time the modification or termination of the Agreement will be the subject of consultation between the Government of the United States and the Government of Denmark over maintaining unimpaired the safety of Greenland and the sovereignty of Denmark over that island. My Government has continuously had in mind the desire expressed by the United Greenland Councils at their meeting at Godhavn on May 3, 1940 that the Government of the United States of America would continue to hold in mind the exposed position of the Danish flag in Greenland and of the native Greenland and Danish populations of the island.

My Government has taken note of the unusual situation in which Greenland now finds itself. The Kingdom of Denmark is at present in a state of war with Germany, and the United States is at war with Japan. After due consultation has taken place, each party shall have the right to give the other party notice of its intention to terminate the Agreement, and it is hereby

attalt, at den skal opføre at være i Kraft ved Udsætning af 12 Maaneders efter, at den nærværende Tilkendegivelse er blevet modtaget af en af Partene fra den anden.

Underkrevet i Washington i to Eksemplarer i det engelske og danske Sprog, samledes at begge Tekster har samme Gyldighed, den uendte Dag af April, Nitton Hundred og En og Nyre.

(L. B.) Henrik Kaufmann.

(L. S.) Cordell Hull.

(L. B.) Cordell Hull.
(L. S.) Henrik Kaufmann.

Exchange of Notes The Secretary of State to the Danish Minister

DEPARTEMENT OF STATE WASHINGTON

April 7, 1941.

Sir:

I have the honor to refer to the informal conversations which you have had with officers of the Department of State during which the concern of the Government of the United States was expressed over the effect of recent military developments, particularly affecting Greenland, upon the maintenance of the peace and security of the United States and the rest of the American Continent.

You are also aware of the interest of the Government of the United States in maintaining unimpaired the safety of Greenland and the sovereignty of Denmark over that island. My Government has continuously

Underhåndssamtaler, som De har haft med Embedsmedlemmer i Department of State, hvorunder blev givet Udtryk for De Forenede Staters Regerings Belysning i Anledning af den Virkning, som nylig stodfundne militære Begivenheder, navnlig berørende Grønland, har på Opretholdelsen af Freiden og Sikkerheden for De Forenede Stater og det øvrige amerikanske Reaktion.

De Forenede Staters Regerings Inter-

ess i uvendeligt at oprettholde Grønlands Sikkerhed og Danmarks Suverænitet over denne Ø er Dem ligelædes betydelig. Min Regering har til Stedigighed været opmærksom på det af de forenede grønlændiske Landsting, der på dines Møde i Godhavn den 3. Mai 1940 udtrykte Gnade om, at Amerikas Forenede Staters Regering forstast ville have Opmarksmøderen benyttet på den udestaaende Stilling, hvori det danske Flugt i Grønland og den indiske grønlændiske og danske Befolkning pas gæn beholdt sig.

Min Regering har taget til Rådberetning, i hvilken udestaaende Stilling Grønland nu befinner sig. Kongeriget Danmark er for

agreed, that at the expiration of twelve months after such notices shall have been received by either party from the other that Agreement shall cease to be in force.

Signed at Washington in duplicate, in the English and Danish languages, both taxes having equal force, this ninth day of April, nineteen hundred and forty-one.

present under occupation by a foreign army. The Government of the United States has condemned that invasion as a violation of Danish sovereign rights, and has repeatedly expressed hope for the complete and speedy liberation of Denmark. Although the Government of the United States fully recognises the sovereignty of the Kingdom of Denmark over Greenland, it is unhappily clear that the Government in Denmark is not in a position to exercise sovereign power over Greenland so long as the present military occupation continues.

Greenland is within the area embraced by the Monroe Doctrine and by the Act of Havana, with which you are familiar, and its defense against attack by a non-American power is plainly essential to the preservation of the peace and security of the American continent, and of the traditional policies of this Government respecting the Western Hemisphere.

My Government has consequently proposed measures for the adequate defense of Greenland consistent with the obligations of the United States under the Act of Havana signed on July 30, 1940. In doing so it is anticipated by sentiments of the completest friendliness for Denmark, and believes that by taking these steps it is safeguarding the eventual re-establishment of the normal relationship between Greenland and the Kingdom of Denmark.

I have the honor to enclose a draft of the proposed agreement relating to the defense of Greenland, which I believe embodies the ideas agreed upon in the course of our various conversations.

Accept, Sir, the renewed assurances of my highest consideration.

Cordell Hull.

Endemant's Draft of Agreement.

The Honorable
Henrik de Kauffmann,
Minister of Denmark.

Blaag:
Udlast til Overstolcent.
The Honorable
Henrik de Kauffmann,
Danmarks Gesandt.

ROYAL DANISH LEGATION
WASHINGTON D. C.

April 9, 1941.

Sir:

I have received your note of the seventh instant concerning the defense of Greenland together with a draft of a proposed agreement regarding the same subject.

It is with appreciation that I note your renewed assurance that, although the present circumstances prevent the Government in Denmark for the time being from exercising its powers in respect of Greenland, your Government fully recognises the Sovereignty of the Kingdom of Denmark over the island at the same time I wish to convey to you my feelings of gratitude for the expression of friendly concern of your Government and its earnest hope for the complete and speedy liberation of Denmark.

I share your view that the proposed agreement, arrived at after an open and friendly exchange of views, is, under the singularly unusual circumstances, the best measure to assure both Greenland's present safety and the future of the island under Danish Sovereignty.

Furthermore, I am of the opinion that the terms of the agreement protect, as far as possible, the interests of the native population of Greenland whose welfare traditionally has been the paramount aim of Denmark's policy in Greenland.

I, therefore, shall accept and sign the agreement as proposed, acting on behalf of His Majesty, the King of Denmark, in His capacity of Sovereign over Greenland, whose authorities in Greenland have concurred herein.

I avail myself of this opportunity to renew to you, Mr. Secretary of State, the assurances of my highest consideration.

Henrik Kauffmann.

The Honorable Cordell Hull,
Secretary of State,
Department of State, Washington D. C.

KGL. DANSK GSANDTSKAAL,
WASHINGTON, D. C.,

A. April 1941.

Sir,

Jeg har modtaget Dores Note af 7. denes vedrørende Grønlands Forvar tillige med et Udkast til en foreslægt Overenskomst angående samme Forvar.

Med Tilsynsbed har jeg bemærket Deres fornøjede Fornirkning om, at alene de nuværende Omsætningsbedor for Tiden forhindrer Rejseringen i Danmark i at udøve sine Rettsigeder med Hensyn til Grønland, anerkender Dores Regering tilført Kongerigets venlige Hænsidre.

Min Begejring har som Folge haft for det henliggænde Forvar af Grønland sommerstid Forholdsregler, som er forenede med De Forenede Staters Forpligtelser i Henhold til den den 30. Juli 1940 undertegnede Havnas Akt. Idet den førstefte, er den bejset af Relativer af den mest fuldstændigst Verlighedsbetragtet over for Danmark og formoder, at den ved at tage disse Stridt belytter den kommande Grønlands opgørelse af den normale Forbindelserne mellem Grønland og Kongeriget Danmark.

Jeg har den Ero at vedtage et Udkast til den forelænede Overenskomst vedrørende Grønlands Forvar, hvilket Udkast jeg forræder underholder da Tanker, som vi blev enige om i løbet af vores forekommende Børnethold. Modtag, Sir, fornøjede Forbindelser om min højeste Agtelse.

Cordell Hull.

The Honorable Cordell Hull,
Secretary of State,
Department of State, Washington, D. C.